

## GRENZEN ÜBERWINDEN – VONEINANDER LERNEN POKONYWANIE GRANIC – UCZENIE SIĘ NAWZAJEM

19.10.2022 – 21.10.2022

Begegnungstreffen von polnischen und deutschen Studierenden in Cottbus zur Initiierung einer grenzüberschreitenden Begegnungsplattform im Rahmen des deutsch-polnischen Studienganges Soziale Arbeit und des Gasthörenstudiums WISSEN FÜR ALLE der BTU Cottbus Senftenberg für Studierende und Gaststudierende (Senior:innen) der Universitäten BTU Cottbus-Senftenberg und der Akademia im. Jakuba z Paradyża Gorzów Wielkopolski.

*Spotkanie polskich i niemieckich studentów w Cottbus zainicjuje transgraniczną platformę spotkań w ramach polsko-niemieckiego programu studiów na kierunku Praca Socjalna, oraz gościnnego programu studenckiego »WISSEN FÜR ALLE« (»Wiedza dla wszystkich«) dla studentów i studentów gościnnych (seniorów) uczelni BTU Cottbus-Senftenberg i Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.*



Tagungsmappe mit Samenpapier / Teczka konferencyjna z papierem ściernym

MITTWOCH, 19. Oktober 2022  
ŚRODA, 19 października 2022

- Auftakt im Startblock B2 –  
- Inauguracja w „Startblock B2” –

Öffnung des Tagungsbüros, Registrierung mit Kaffee, Wasser und Brezeln	Otwarcie biura konferencji, rejestracja z kawą, wodą i preclami	<b>12:00</b>
<b>Willkommen in Cottbus, Willkommen an der BTU</b> Prof. Dr. Peer Schmidt, Vizepräsident für Studium und Lehre der BTU Marietta Tzschoppe, Bürgermeisterin der Stadt Cottbus Prof. AJP Dr. hab. Beata A. Orłowska, Dekanin der Fakultät für Verwaltung und nationale Sicherheit	<b>Powitanie w Cottbus, Powitanie na BTU</b> Prof. Dr. Peer Schmidt, wiceprezes ds. studiów i nauczania na BTU Marietta Tzschoppe, burmistrz miasta Cottbus Prof. AJP Dr. hab. Beata A. Orłowska, Dziekan Wydziału Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego	<b>12:30</b>
<b>Die Region "Spree-Neiße-Bober"</b> Czesław Fiedorowicz, Präsident der Konvention der Euroregion "Spree-Neiße-Bober"	<b>Region „Sprewa-Nysa-Bóbr”</b> Czesław Fiedorowicz, Prezes Konwentu Euroregionu "Sprewa-Nysa-Bóbr"	<b>13.00</b>
<b>Opening Key Note: Grenzen überwinden – voneinander lernen. Strukturwandel in Grenzregionen</b> Prof. Dr. Alexandra Retkowski, BTU, Fachgebiet Soziale Dienstleistungen für strukturschwache Regionen	<b>Kluczowa uwaga otwierająca: Pokonywanie granic - uczenie się od siebie nawzajem. Zmiany strukturalne w regionach przygranicznych</b> Prof. Dr. Aleksandra Retkowski, BTU, specjalistka Usługi społeczne dla słabych strukturalnych regionów	<b>13.15</b>

### Pitches: Gedanken zum Thema

Prof. Dr. Simone Schröder, BTU, Dekanin der  
Fakultät 4 Soziale Arbeit, Gesundheit und Musik;  
Dr. Joanna Lubimow, Akademia im. Jakuba z  
Paradyża w Gorzowie Wlkp. Studierendenbetreuerin;  
Thomas Bertram, Sprecher der  
Bundesarbeitsgemeinschaft Wissenschaftliche  
Weiterbildung für Ältere, Leibniz Universität  
Hannover;  
Dr. Jennifer Maria Krahl, Leiterin der  
Kordinationsstelle Nachhaltigkeit an Brandenburger  
Hochschulen

### Pitchy: Myśli na temat

Prof. Dr. Simone Schröder, BTU, Dziekan Wydziału 4:  
Praca Społeczna, Zdrowia i Muzyki;  
Dr. Joanna Lubimow, Akademia im. Jakuba z Paradyża  
w Gorzowie Wlkp. opiekun studentów;  
Thomas Bertram, rzecznik federalnej grupy roboczej  
ds. akademickiego kształcenia;  
ustawicznego osób starszych, Leibniz Universität  
Hannover;  
Dr Jennifer Maria Krahl, Kierownik Biura  
Koordynacyjnego ds. Zrównoważonego Rozwoju na  
Uniwersytetach Brandenburgii

**13:40**

### Aktive Pause

Catharina Buchenau, BTU, Zentraleinrichtung  
Hochschulsport

### Aktywna przerwa

Catharina Buchenau, BTU, Centralna Instytucja  
Sportu Uniwersyteckiego

**14:15**

Worldcafé mit Kaffee und Keksen  
Was sind unsere Lernziele?  
Diskussionsanliegen, Fragen

Worldcafé z kawą i ciastkami  
Jakie są nasze cele edukacyjne?  
Tematy dyskusji, pytania

**14:30**

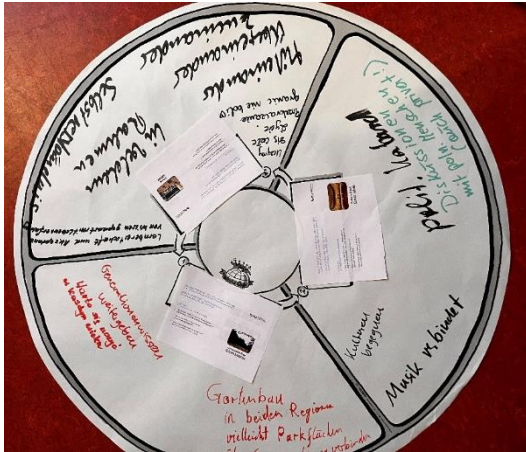
### WORLDCAFÈ

#### NACHHALTIGKEIT IM STRUKTURWANDEL

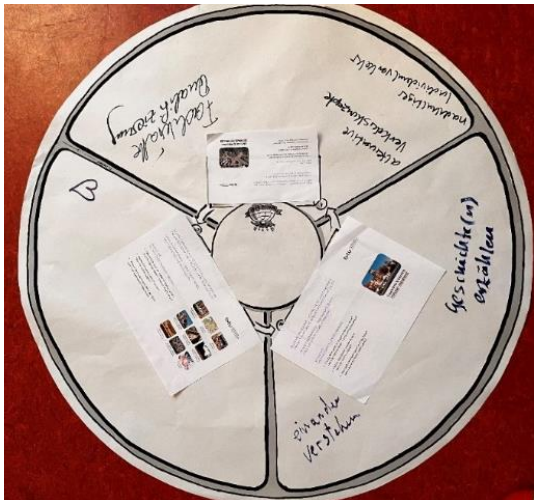
- Welche Rolle spielt der Aspekt Nachhaltigkeit im Strukturwandel?
- Welche Ziele können erreicht werden?
- Welche Erwartungen haben Sie an das Panel?

#### ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ W ZMIANACH STRUKTURALNYCH

- Jaka role odgrywa aspekt zrównoważony rozwój w zmianach strukturalnych?
  - Jakie cele można osiągnąć?
  - Jakie masz oczekiwania wobec panelu?

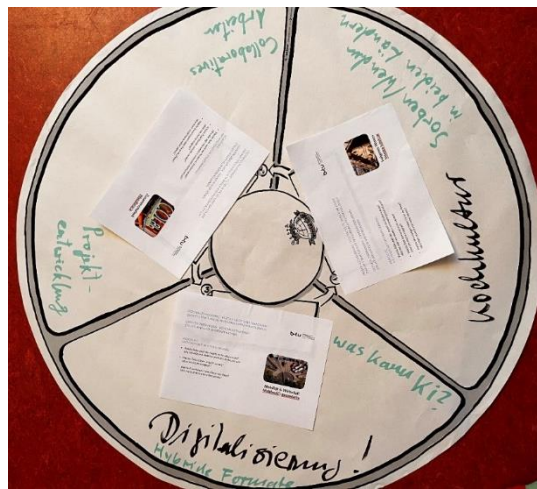


- ✎ Alternative Verkehrskonzepte
- ✎ Nachhaltiger Individueller Verkehr
- ✎ Fachkräfte Qualifizierung
- ✎ Digitalisierung
- ✎ Hybride Formate
- ✎ Was kann KI
- ✎ Gartenbau in beiden Regionen vielleicht  
Parkflächen über Grenzen hinweg  
verbinden
- ✎ Generationenwissen weitergeben
- ✎ Warto się uczyć każdym wieku
- ✎ Butterfass



- ✎ Stereotypen hinterfragen
- ✎ Suppe meiner Kindheit
- ✎ Bardzo groźne: historia
- ✎ Intergenerative Gestaltung: Rahmen  
schaffen

- ✎ ♥
- ✎ OTWARTOŚĆ POZYTYWNE NASTAWIENIE?
- ✎ Kochkultur
- ✎ Sorben/Wenden in beiden Ländern
- ✎ Kulturen begegnen
- ✎ Musik verbindet
- ✎ Diskussionen mit pol. Menschen
- ✎ w zdrowym Ciele zdrowy duch. Nie poddawaj
- ✎ Pausensport
- ✎ Erfahrungswissen weitergeben
- ✎ Verstehe Über gemeinsame Projekte Arbeiten
- ✎ Freundschaft zwischen Nationen



- ✎ auch hier wächst vieles zusammen in der Region
- ✎ Gruppen treffen sich Kinder und Jugendliche  
verbringen Freizeit miteinander
- ✎ Welche gemeinsame Geschichte haben sie?
- ✎ zwiększona współpraca pokoleń
- ✎ Lernbereitschaft und Akzeptanz von Wissen  
gepaart mit Lebenserfahrung
- ✎ Miteinander Übereinander Zueinander
- ✎ Selbstverständnis
- ✎ In welchem Rahmen
- ✎ Uczymy się całe Życie. Przekraczanie granic nie  
boli♥
- ✎ Projekt Entwicklung
- ✎ Kollaboratives Arbeiten
- ✎ nicht nachhaltige Maßnahmen = Vergeudung von  
Zeit und Ressourcen
- ✎ Intergenerativität
- ✎ Geschichten erzählen, einander verstehen

**Panel 1**

**14:45**

Gemeinschaft und Zusammenarbeit  
CreativeOpenLab (COLab):  
Ideen.Machen.Zukunft. Makerspace  
an der BTU

Wspólnota i współpraca  
CreativeOpenLab (COLab):  
Ideen.Machen.Zukunft. Makerspace  
w BTU



Kaffeepause

Przerwa na kawę

15:45

### Workshops – Warsztaty

#### Panel 2

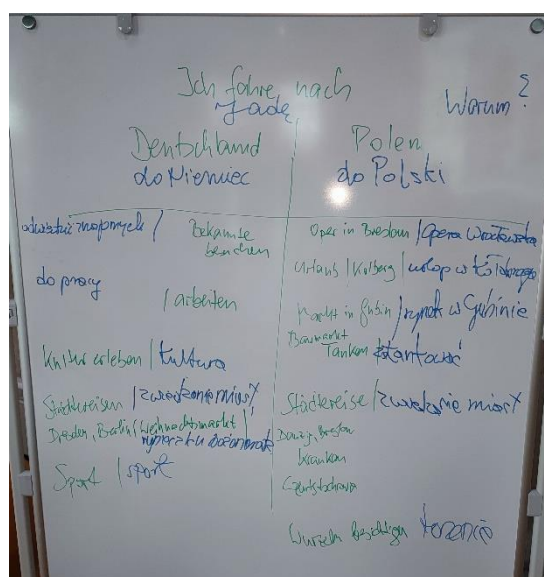
16:00

**Deutsch-Polnische Begegnungen:  
Es hat sich gelohnt, uns zu treffen**

Prof. AJP Dr. hab. Beata A. Orłowska, Dekanin der  
Fakultät für Verwaltung und nationale Sicherheit

**Spotkania polsko-niemieckie:  
Warto było się spotkać**

Prof. AJP Dr. hab. Beata A. Orłowska, Dekanin der  
Fakultät für Verwaltung und nationale Sicherheit



#### Panel 3

**Nachhaltigkeit: Was ist das eigentlich?**

Prof. Dr. Alexandra Retkowski, BTU,  
Fachgebiet Soziale Dienstleistungen für  
strukturschwache Regionen

**Zrównoważony rozwój: Co to jest?**

Prof. Dr. Aleksandra Retkowski, BTU, specjalistka  
Usługi społeczne dla słabych strukturalnych  
regionów



#### Panel 4

Intergenerationelles und lebenslanges Lernen: Wissen teilen und weitergeben

Heike Bartholomäus, Geschäftsführerin der Zentralen Einrichtung für wissenschaftliche Weiterbildung

Uczenie się międzypokoleniowe i przez całe życie: dzielenie się wiedzą i jej przekazywanie

Heike Bartholomäus, dyrektor zarządzający Centralnej Instytucji Naukowej Kształcenia Ustawicznego



Wnuki wiedzą szybciej	Dom -rodzina -środowisko -szkoła	Ciekawe zajęcia z dawnej kultury. Bardzo przystępnie przekazana wiedza. Ciekawość nad jak będzie wyglądała rekułtywacja	
Was ich nicht weiß, wissen meine Kinder und Enkel, wir wohnen zusammen.	Miłość, szacunek, poważanie Liebe, Respekt, Achtung	-wymiana doświadczeń -szybki dostęp do nowej wiedzy i informacje Erfahrungsaustausch	
Doświadczenie. Pamięć. Historia.	-nauka wszystkimi kanałami – oko, ucho, ręka (twórczość) -doświadczenie – wypadkowa nauki i swoich oraz obcych emocji	Hinterfragen Dopytywać	
W domu starców. W domu rodzinnym.	Stowarzyszenie i organizacje, gdzie można wymienić zdobyta wiedza	Wspólna praca pokolenia czego brakuje nieraz w rodzinie. Gemeinsame Arbeit	Relativierung strikter Curricula
Wieża widokowa wysoka, jezioro rozległe. Pogoda ok. Pełnia szczęścia :)	Uczenie się siebie nawzajem. Wymiana poglądów doświadczeń.	Dziadkowie i wnuki	
-Nutzung aller „Lernkanäle“ Auge, Ohre, Hand (machen) -Erfahrung = Ergebnis Lebenslanges Lernen u. eigener u. fremder Emotionen		Wymiana doświadczeń Dostęp do wiedzy szybszy Schnellere Wissensvermittlung	
Intergenerativität Alte und junge gemeinsam in Lehrveranstaltungen	Erfahrungsaustausch Wymiana doświadczeń	Zabawa i gry – dzieci i dorosłych Spiele mit Enkeln	
„Altes“ Wissen	Wiederkehrende Mode Powracające mody	Methodenwissen Wiedza metodyczna	

Sichern der Ergebnisse, Tagesabschluss	Podsumowanie dnia i wyników	<b>17:30</b>
Ausklang beim gemeinsamen Abendessen in der Kartoffelkiste	Zakończenie wspólną kolacją w restauracji „Kartoffelkiste”	<b>19:00</b>



**DONNERSTAG, 20. Oktober 2022**  
**- CZWARTEK, 20 października 2022 –**

**- Gemeinsame Erkenntnisse vor Ort**  
**- Wspólna wiedza na miejscu –**

**Panel 5**

**9:00**

**Stadt – Geschichte – Religion:**

**Stadtrundgang**

Thomas Kornek, Diplom-Theologe

**Miasto - historia – religia:**

**Spacer po mieście**

Thomas Kornek, Absolwent teologii



**Mittagessen in der Mensa**

**Obiad w Stółowce**

**12:15**

## Vor-Ort-Besichtigungen - Wizyty na miejscu

13:15

### Panel 6

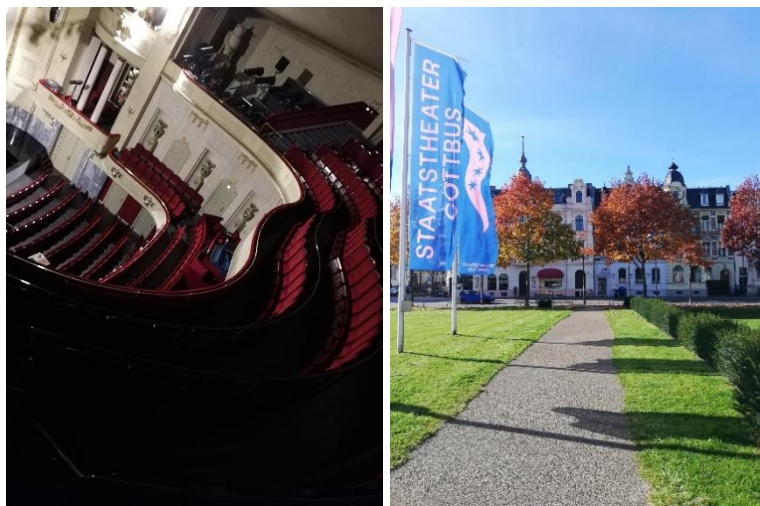
Indigenes Wissen und  
Landschaftspflege,  
Heimatmuseum Dissen-Striesow

Wiedza tubylcza i ochrona  
krajobrazu,  
Muzeum historii domowe Dissen-  
Striesow

### Panel 7

Kultur und Kunst, Blick hinter die  
Kulissen im Staatstheater Cottbus

Kultura i sztuka, Spojrzenie za  
kulisy Teatru Państwowego w  
Cottbusie



### Panel 8

Mobilität und Wirtschaft, Neues  
Bahnwerk für den ICE 4 und das alte  
RAW

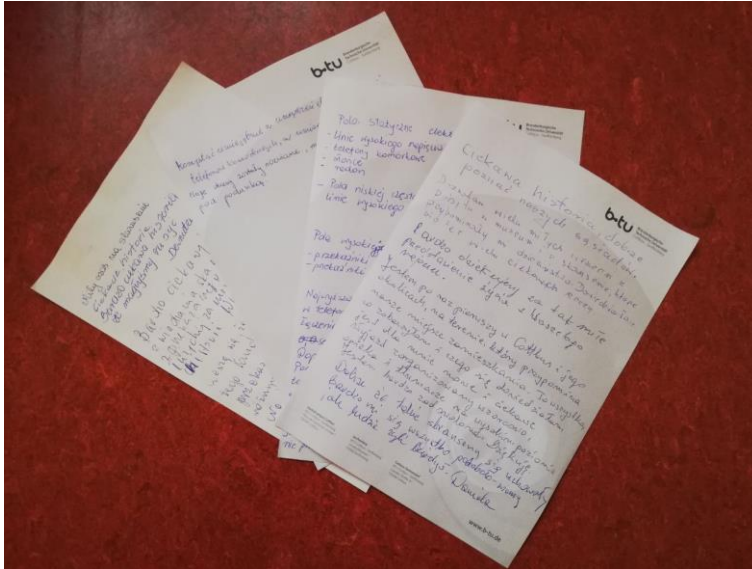
Mobilność i gospodarka, Nowy  
dworzec dla ICE 4 i starej RAW



Panel 9

Gesundheit, Besuch beim Bundesamt für  
Strahlenschutz

Zdrowie, Wizyta w Federalnym Urzędzie  
Ochrony przed Promieniowaniem



Polo, statyczne elektromagnetyczne

- linie wysokiego napięcia
- telefony komórkowe
- słońce
- radon
- Pola niskiej częstotliwości linie wysokiego napięcia

Pole wysokiego częstotliwości

- przełączniki mediowe
- przełączniki sieci telefonicznej

Najwyższa emisja fal elektromagnetycznych. W telefonach komórkowych jest w momencie łączenia, ale i tak te emisja jest rzędu setnych procenta Ampera ma metr<sup>2</sup> ciała. Dopuszczalna granica to 2 A/m<sup>2</sup> cista. Pomimo wszystko dla bezpieczeństwa aparat. telefoniczny najlepiej trzymać jak najdalej od ciała w momencie łączenie sygnał sieci. Urządzenie elektryczne nic wiązane nic emitują energii. Jesteśmy bezpieczni, emisja elektromagnetyczne nie przekazaą ustalonych norm

Ciekawa historia, dobrze poznać naszych sąsiadów.

Doznałam wielu mitych w rowerm pobytu w muzeum i u skansanie, ktore peybominały mi dzieciństwo. Dowiedziałam się też wielu ciekawych rzeczy .

Bardzo dziękujemy za tak miłe przedstawienie życie z waszego najazdu

Jestem po raz pierwszy & Cottbus i jego okolicach, na terenie, który przypomina, masze miejsce zamieszkania. To wszystko, co zobaczyłam i czego się doniedziałam jest dla mnie nowe a ciekawe. Wyjazd zorganizoniany wzorowo opieka i tłumacze na wysokim poziomie spreke i Jestem bardzo zadowolone. Dziękuję.

Dobrze, że takie skanseny się uchowały bardzo mi się wszystko podobało - wiemy, jak ludzie żyli kiedyś - Daniela

korzystać umiejętności z urządzeń elektrycznych i telefonów komórkowych, w umiarem. Moje obawy zostały rozwiane, mogę spać z telefonem pod poduszka

Miły czas ma Ciekawe historie. Bardzo ciekawa historia cieszymy się & mogliśmy tu być - Danuta i Bożena Audio ciekawy i interesujący program z wiedza na skansenu. Jesteśmy zadwolne ... - Wiesia i Krysia Cieszę się, że poznałam ciekawą historią. Podobał mi się rzeczowy przekaz przez tłumacza ... z wielkim szacunkiem

Reflexion und Tagesausklang beim  
Konferenz-Abendessen

Refleksja i zakończenie dnia  
podczas kolacji konferencyjnej

18:30



<p>Moje wątpliwości zostały rozwiewane Mogę spać z telefonem pod poduszką</p>	<p>1. Wymianie doświadczeń 2. Praktyczne rady z życia 3. Zmniejszenie pamięć</p>	<p>Bezpieczne działanie w ohrshie Pola magnetycznego Pomiary oraz laboratorium instytutu badań</p>	<p>Korzystać z umiarem z przyrządów elektrycznych i elektronicznych</p>
<p>Normy emisji energii elektromagnetycznej są zachowane. Możemy być spokojni o swoje zdrowie.</p>	<p>Bahnwerk: 1) Aufbau neues Ausbesserungswerk für ICE in Bauphasen, Baustellenrundgang rund 1200 neue Arbeitsplätze!! 2) Rundgang im alten Bahnwerk (von 1876) große Revision von Dieselloks verschiedener Bauformen; sehr gut strukturiert</p>		<p>Poznanie zwyczajów i historii serbo-łużycami, przekazanie w sposób przyjemny oraz poczuciem humoru</p>
<p>Kontakt z kulturą łużycką bardzo ciekawa, miła atmosfera. Dużo wiadomości, sporo łączy nas sąsiadów Słowian. Wywiozę dużo miłych wspomnień i udanych fotek, bo pogoda dopisała.</p>	<p>Włączanie urządzeń komórkowych mu zdrowie człowieka</p>	<p>Wpływ urządzeń domowych ma szkodliwość promieniowania</p>	
<p>Religionsfreiheit</p>		<p>Terenów po kopalni węgla brunatnego</p>	

FREITAG, 21. Oktober 2022  
PIĄTEK, 21 października 2022

- Abschluss und Aussicht im IKMZ -  
- Podsumowanie i perspektywy w IKMZ –

Begrüßung und musikalische Einstimmung auf den Tag      Powitanie i muzyczne nastrojeenie      **9:00**

Closing Keynote      Closing Keynote      **9:30**  
Erfahrungen zu Stand, Potentialen und oświadczenia dotyczące stanu,  
aktuelle Barrieren der deutsch-polnischen potencjału i obecnych barier w  
Zusammenarbeit      polsko-niemieckiej  
Dr. Peter Ulrich, Universität Potsdam, Instytut Nauk Miejskich, BTU, Departament:  
Kommunalwissenschaftliches Institut, BTU, Fachgebiet Planowanie Regionalne  
Regionalplanung

**Panel 10 - Podium**      **10:00**

**Nachhaltigkeit lernen**      **Uczenie się zrównoważonego rozwoju**  
Dr. Klaus Freytag, Lausitzbeauftragter des Dr Klaus Freytag, Łużyce Przedstawiciel  
Ministerpräsidenten;      Prezesa Ministra;  
Dr. Anika Noack, Leiterin des Referates Transformation Dr Anika Noack, Kierownik Działu  
des Bundesinstitutes für Bau-, Stadt- und Transformacji Federalnego Instytutu Badań  
Raumforschung;      nad Budownictwem, Urbanistyką i  
Prof. Dr. Ludger Gailing, BTU, Fachgebiet: Zagospodarowaniem Przestrzennym;  
Regionalplanung      Prof. dr Ludger Gailing , BTU, Wydział  
Bartosz Łysakowski, Alumni der BTU, Zooschullehrer Planowanie Regionalne  
des Tierparkes Cottbus      Bartosz Łysakowski, Absolwent BTU,  
Mgr. Sławomir Szenwald, Dozent Akademii im. Jakuba Nauczyciele szkół zoo;  
z Paradyża w Gorzowie, Direktor der Wojwoidschen Bp Sławomir Szenwald, Wykładowca  
und Städtischen Bibliothek im. Z. Herberta w Gorzowie Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie,  
Moderation: Prof.in Dr. Alexandra Retkowski und Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki  
Thomas Kornek      Moderacja: Prof. dr Alexandra Retkowski i Publicznej im. Z. Herberta w Gorzowie  
Thomas Kornek



### Tagungsabschluss und Aussicht auf weitere Begegnungen

Prof. Dr. Alexandra Retkowski,  
Prof. AJP Dr hab. Beata A. Orłowska,  
Heike Bartholomäus, Geschäftsführerin der zentralen  
Einrichtung für Wissenschaftliche Weiterbildung  
Thomas Kornek, Diplom-Theologe

### Zakończenie konferencji i perspektywy kolejnych spotkań

Prof. Dr. Aleksandra Retkowski,  
Prof. AJP Dr hab. Beata A. Orłowska,  
Heike Bartholomäus, dyrektor zarządzający  
Centralnej Instytucji Naukowej Kształcenia  
Ustawicznego  
Thomas Kornek, Absolwent teologii

**11:30**

Wir bedanken uns herzlich bei allen Referierenden und Teilnehmenden, bei unseren Gästen – den Studierenden und Senior:innen aus Gorzów, bei unseren Studierenden und den Gaststudierenden der Seniorenuni der BTU. Unser äußerster Dank kommt den Übersetzer:innen zu, die gewissenhaft alle Beiträge und Führungen übersetzt haben.

Während dieser drei Tage konnten wir neue Erkenntnisse gewinnen, uns austauschen und voneinander lernen. Ganz im Sinne des lebenslangen Lernens und der Nachhaltigkeit, freuen wir uns auf weiteren Austausch und zukünftige grenzüberschreitende, generationenübergreifende Projekte.

*Dziękujemy serdecznie wszystkim referentom i uczestnikom, naszym gościom - studentom i seniorom z Gorzowa, naszym studentom i gościnnie słuchaczom Uniwersytetu Seniora BTU. Najgłębsze podziękowania kierujemy do tłumaczy, którzy sumiennie tłumaczyli wszystkie wystąpienia i oprowadzania.*

*Podczas tych trzech dni mogliśmy zdobyć nowe spojrzenie, wymienić się pomysłami i uczyć się od siebie nawzajem. W duchu uczenia się przez całe życie i zrównoważonego rozwoju, cieszymy się na dalszą wymianę i przyszłe transgraniczne, międzypokoleniowe projekty.*



**BB-PL  
INTERREG V A  
2014-2020**

Europäische Union  
Europäischer Fonds  
für regionale Entwicklung



Unia Europejska  
Europejski Fundusz  
Rozwoju Regionalnego



Barrieren reduzieren - gemeinsame Stärken nutzen  
Redukować bariery - wspólnie wykorzystywać silne strony